FRANCIS SCOTT FITZGERALD

PŘÍBĚHY PATA HOBBYHO

FRANCIS SCOTT FITZGERALD

PŘÍBĚHY PATA HOBBYHO

NAŠE VOJSKO
2014

Copyright © 1962 by Charles Scribner's Sons
All the stories appeared first in Esquire
Copyright © 1939, 1940, 1941 by Frances S. F. Lanahan
Cover and layout © 2012 by Jindřich Procházka – Naše vojsko
Czech edition © 2014 by Naše vojsko, s. r. o.
All rights reserved

ISBN: 978-80-206-1448-3

Vánoční přání Pata Hobbyho

I

Byl Štědrý den. Valná část zaměstnanců velkého filmového studia byla už hodinu před polednem podělena dárky – podle toho, jak si kdo zasloužil.

Do kanceláří a bungalovů filmových ateliérů byly doručeny přepychové dary hvězdám od producentů a producentům od filmových agentů. Člověk na každém kroku zaslechl něco o rozverných dárcích herců režisérům a naopak. Novináři dostali z propagačního oddělení šampaňské. A padesáti-, deseti- a pětidolarovky od producentů, režisérů a scenáristů jako mana skrápěly úřednický personál.

Probíhající transakce měly svoje výjimky. Kupříkladu Pata Hobbyho, který znal tuto každoroční hru z dvacetileté zkušenosti, den před Štědrým dnem napadlo, že by se měl zbavit dosavadní sekretářky. Každou chvíli se měla objevit nová – a ta nemohla čekat, že hned první den od něho dostane nějaký dárek.

Očekával její příchod a mezitím se procházel zvolna chodbou. Otevřenými dveřmi kanceláří pozoroval, co se kde děje. Zastavil se na pár slov s Joem Hopperem ze scenáristického oddělení.

„Už to není jako za starých časů," posteskl si. „To bejvala na každým stole nějaká láhev."

„Pár se jich tu najde."

„Moc ne," vzdychl Pat. „A potom se ještě promítal film, udělanej z toho, co odpadlo od stolu."

„Slyšel jsem. Sestříhanej z toho, co normálně nedovolili použít," řekl Hopper.

Pat přikývl; v očích mu zajiskřilo.

„Mělo to šťávu. Smíchy jsme se mohli popukat –"

Náhle se odmlčel. Zahlédl, jak nějaká žena s blokem v ruce vstupuje do jeho kanceláře. To ho vrátilo do smutné přítomnosti.

„Kvůli Gooddorfovi budu dělat celý svátky," postěžoval si hořce.

„To bych nebral," řekl Hopper.

„Já taky ne. Jenomže mně příští pátek končí moje čtyřtýdenní smlouva, a když se ozvu, tak mi ji neprodlouží."

Pat se pomalu vzdaloval a Hopper věděl, že mu ji neprodlouží v žádném případě. Najali ho, aby napsal scénář tuctové kovbojky, a ti, co to „psali po něm", co na scénáři dál pracovali, říkali, že je to všechno staromódní a že to někdy nemá hlavu ani patu.

„Jmenuji se Kagleová," představila se Patova nová sekretářka.

Bylo jí kolem šestatřiceti, byla hezká, ale trochu povadlá, unavená a dělala dojem schopné úřednice. Šla k psacímu stroji, posadila se, zkusila ho a najednou začala vzlykat.

Pat se polekal. Sebekontrola, zvlášť u podřízených, tady byla železnou zásadou. Nestačí snad, že

musí pracovat o Štědrém dnu? No, ale lepší tohle než nedělat vůbec. Přešel místnost a zavřel dveře – někdo by ho mohl podezírat, že té ženě nějak ublížil.

„Hlavu vzhůru," řekl povzbudivě. „Jsou přece Vánoce."

Její citové vzrušení postupně ustupovalo. Narovnala se a utírala si oči.

„Nic není tak zlé, jak se na první pohled zdá," ujišťoval ji ne moc přesvědčivě. „Co je vám? – Chtějí vás propustit?"

Zavrtěla hlavou, utřela si nos a otevřela poznámkový blok.

„U koho jste dělala?"

Zaťatými zuby procedila odpověď.

„U Harryho Gooddorfa."

Patovy ustavičně krví podlité oči se rozšířily. Najednou si uvědomil, že ji zahlédl v Harryho přijímací kanceláři.

„Od roku 1921. Osmnáct let. A včera mne poslal zpátky do oddělení. Řekl mi, že v něm vyvolávám deprese – připomínám mu, že stárne." Tváří jí přeběhl výraz zloby. „Takhle před osmnácti lety nemluvil."

„Jo, to bejval tenkrát pěknej sukničkář," poznamenal Pat.

„Tehdy jsem se měla odhodlat, tehdy byla příležitost."

Pat cítil, že jeho zájem roste.

„Porušení slibu manželství? – To není moc účinný."

„Ne, já měla něco, čím bych ho mohla přitisknout ke zdi. Něco daleko závažnějšího, než je slib manželství. A pořád to ještě mám. Ale tehdy, rozumíte, tehdy jsem si myslela, že se spolu máme rádi." Na chvíli se zamyslela. „Budete mi teď něco diktovat?"

Pat si uvědomil, co všechno ještě musí udělat, a otevřel scénář.

„Je to dodatek," začal. „Scéna 114 A."

Začal přecházet po kanceláři.

„Exteriér. Celkový záběr na Velké roviny," diktoval. „Buck a Mexičané se blíží k hiacendě."

„K čemu?"

„K hiacendě – k domu na ranči." Vyčítavě se na ni podíval. „114 B. Dvoupolodetail: Buck a Pedro. Buck: ‚Ten zpropadenej zkurvysyn. Rozmašíruju ho na cucky!'"

Slečna Kagleová vzhlédla plná zděšení.

„Vy chcete, abych tohle napsala?"

„Jistě."

„To neprojde."

„Píšu to já. Samozřejmě že to neprojde. Když tam dám ‚Ty kryso', scéna nebude mít patřičnej říz."

„Stejně to asi někdo změní a dá tam ‚Ty kryso'."

Zlobně se na ni zadíval – nechce přece měnit sekretářky každý den.

„S tím ať se potrápí Harry Gooddorf."

„Vy pracujete pro pana Gooddorfa?" zeptala se slečna Kagleová celá poplašená.

„Dokud mě nevyhodí."

„Nebyla bych se vám svěřovala…"

„Nemějte strach," ujistil ji, „Gooddorf už není můj kámoš. Jak taky? – Za tři sta padesát dolarů týdně? Byl jsem zvyklej na dva tisíce… Kde jsme přestali?"

Začal znovu chodit po místnosti, přitom si nahlas se zalíbením opakoval poslední větu nadiktovanou do scénáře. Najednou jako by se netýkala filmové postavy, ale Harryho Gooddorfa. Zastavil se a přemýšlel.

„Řekněte mi: Co na něj vlastně máte? Vy víte, kam tu mrtvolu zakopal?"

„Na vtipkování je to až moc pravda."

„Někoho vyřídil?"

„Pane Hobby, lituji, že jsem kdy otevřela ústa."

„Říkejte mi ‚Pate'. Jak říkají vám?"

„Helena."

„Vdaná?"

„Teď ne."

„Fajn. Poslyšte, Heleno, co byste řekla tomu, kdybychom si spolu zašli něco sníst?"

II

Bylo odpoledne Štědrého dne a Pat se stále ještě snažil vymámit z Heleny její tajemství. Studio měli téměř výhradně pro sebe – sem tam přešel jen někdo ze základního štábu techniků a strážní. Vyměnili si spolu vánoční dárky. Pat jí dal pětidolarovku,

Helena mu koupila bílý plátěný kapesník. Připomnělo mu to doby, kdy tucty takových kapesníků tvořívaly jeho vánoční nadílku.

Práce na scénáři pokračovala hlemýždím tempem, zato jejich přátelství se rychle utužovalo. Dospíval k názoru, že Helenino tajemství musí v sobě mít něco velmi cenného. Napadlo ho, kolik osobních kariér je založeno na znalosti takového tajemství. Byl si jist, že řadě lidí to pomohlo k dobrému bydlu. Je to skoro totéž jako mít významný původ. Představil si rozhovor s Gooddorfem.

„Chci ti říct tohle, Harry: Mám za to, že moje zkušenosti nejsou dostatečně využitý. Psaní scénářů by se měli věnovat ti mladí vejtahové – mně bys měl spíš svěřit dohled."

„Nebo?"

Nebo jinak, řekl Pat v duchu rozhodně; když tu, uprostřed snění s otevřenýma očima, Harry Gooddorf neočekávaně vstoupil do místnosti.

„Veselé Vánoce, Pate!" popřál žoviálně. Jeho úsměv ztratil na původní rozvernosti, když uviděl Helenu. „Ahoj Heleno. Nevěděl jsem, že ty a Pat jste se dostali k sobě. Poslal jsem ti nějakou pozornost do scenáristického oddělení."

„To jsi nemusel dělat."

Harry se rychle otočil k Patovi.

„Už po mně jde šéf," řekl. „Ve čtvrtek musím odevzdat dokončený scénář."

„Od toho jsem tady," odtušil Pat. „Budeš ho mít. Zklamal jsem tě snad někdy?"

„Zpravidla ano," řekl Harry. „Zpravidla."

Vypadalo to, jako by chtěl ještě něco dodat, když tu vstoupil poslíček s obálkou a předal ji Heleně Kagleové. Harry se obrátil a rychle odešel.

„Dobře že vypadl!" vybuchla slečna Kagleová, když obálku otevřela. „Deset dolarů – deset dolarů – od vedoucího pracovníka – po osmnácti letech."

To byla příležitost pro Pata. Posadil se k ní na psací stůl a vyložil jí svůj plán.

„Kouká z toho pro tebe a pro mě šikovný džob," řekl. „Ty šéfka oddělení skriptů, já spoluproducent. Do konce života frčíme – žádný další psaní scénářů – žádný další bušení do psacího stroje. Mohli bychom… – mohli bychom se dokonce – jestli všechno půjde dobře –, mohli bychom se i vzít."

Dost dlouho přemýšlela. Když dala do stroje nový arch papíru, zatrnulo Patovi obavou, že příliš riskoval.

„Znám doslovný text zpaměti," řekla. „Třetího února 1921 napsal sám na stroji dopis. Dal ho do obálky, zalepil a předal mi ho, abych ho odeslala. V té době se zajímal o jednu blondýnu a mně bylo divné, proč dělá kolem toho dopisu takové tajnosti."

Vykládala a přitom psala na stroji. Potom to Patovi podala:

William Bronson
První národní filmové ateliéry
osobní

Milý Bille,
Taylora jsme oddělali my. Měli jsme na něj dupnout dřív. Tak proč nedržet hubu.

Tvůj
Harry

Pat na to zíral jako omráčený.

„Jasné?“ zeptala se Helena. „Prvního února 1921 někdo vyřídil režiséra Williama Desmonda Taylora. A nikdy se nepřišlo na to, kdo to udělal.“

III

Celých osmnáct let opatrovala originál tohoto dopisu i s obálkou. Bronsonovi poslala jenom opis s falšovaným okopírovaným podpisem Harryho Gooddorfa.

„Děvče, můžeme na to jít!“ řekl Pat. „Vždycky jsem si myslel, že Taylora vyřídila nějaká ženská.“

Dostal se do takové nálady, že otevřel zásuvku stolu a vykouzlil malou lahvičku whisky. Chvilku přemýšlel a pak se najednou zeptal:

„Je ten dopis na bezpečným místě?“

„Samozřejmě. Harryho by nikdy ani nenapadlo, kde je.“

„Děvče, máme ho v hrsti!“

Dolary, auta, krásné ženy, bazény, to všechno defilovalo před Patovýma očima v zářivé, všemi barvami hýřící koláži.

Složil papír s textem dopisu, dal ho do kapsy, znovu se napil a sáhl po klobouku.

„Ty za ním chceš zajít teď?“ zeptala se mírně poplašená Helena. „Počkej, až budu pryč ze studia. Nechci, aby mě zabil.“

„Neboj se. Sejdeme se za hodinu ve ‚žvejkárně‘ na rohu Páté a La Brea.“

Cestou do Gooddorfovy kanceláře se rozhodl, že ve studiu se o ničem nikomu ani nezmíní. Kdysi v jednom krátkém období, když vedl scenáristické oddělení, přišel Pat s nápadem dát do každé místnosti scenáristů nahrávací zařízení. Tímto způsobem mohla být jejich věrnost společnosti kontrolována vedením studia několikrát za den.

Patovu nápadu se tehdy vysmáli. Když však byl později „sesazen zpátky na scenáristu“, častokrát ho napadlo, jestli ten návrh tajně nerealizovali. Možná že právě nějaká indiskrétní poznámka byla příčinou jeho nynějšího ponižujícího postavení, v němž mu je dáno žít posledních deset let. S touto myšlenkou na tajná nahrávací zařízení zapínaná pouhým dotekem nohy vstoupil do kanceláře Harryho Gooddorfa.

„Harry –,“ pečlivě volil slova, „vzpomínáš na noc prvního února jednadvacátýho roku?“

Gooddorf, trochu vyvedený z míry, se zaklonil dozadu ve svém otáčivém křesle.

„Co?“

„Snaž se zapřemýšlet. Je to pro tebe velmi důležité.“

Pat se díval na svého přítele a výraz jeho tváře připomínal dychtivost majitele pohřebního ústavu.

„Jednadvacátý rok, prvního února,“ uvažoval nahlas Gooddorf. „Ne, jak bych si mohl vzpomenout? Myslíš, že si schovávám diáře? Dokonce ani nevím, kde jsem tehdy byl.“

„Byl jsi právě tady, v Hollywoodu.“

„Asi ano. Jestli to víš, tak mi to řekni.“

„Ty si vzpomeneš.“

„Uvidíme. Přišel jsem na západ v šestnáctém. U společnosti Biograf jsem byl do dvacátého roku. Nedělal jsem v té době nějaké filmové komedie? – Už to mám. Natáčel jsem tehdy exteriérové scény *Ocelového boxera*.“

„Pořád jsi ale nebyl na exteriérech. Prvního února jsi byl v Hollywoodu.“

„Co to má znamenat?“ zeptal se důrazně Gooddorf. „Křížový výslech pro podezření z vraždy?“

„Ne. Mám ale nějaké informace o tom, co jsi toho dne dělal.“

Gooddorf zrudl. Chvilku to vypadalo, jako by chtěl Pata vyhodit z kanceláře. Najednou se ale zhluboka nadechl, olízl si rty a upřeně se zadíval před sebe na stůl.

„Och," vydechl. „Nechápu, co je tobě do toho," dodal po chvíli.

„Taková věc se týká každýho slušnýho člověka."

„Odkdy ty jsi slušný?"

„Já byl slušnej celej život," řekl Pat. „A i když jsem nebyl, něco takovýho jsem nikdy neudělal."

„Blbost," ulevil si pohrdavě Harry. „Právě ty se mi sem přijdeš předvádět se svatozáří kolem hlavy! Jaké máš vůbec důkazy? Člověk by si mohl pomyslet, že máš nějaké písemné doznání. Už je to všechno dávno zapomenuto."

„Ne v paměti slušnýho člověka," ozval se Pat. „A pokud jde o to písemné doznání – mám ho."

„O tom pochybuju. A navíc by asi dost těžko obstálo před nějakým soudem. Někdo tě napálil."

„Viděl jsem ho," řekl Pat s narůstající jistotou. „Stačí k tomu, aby tě pověsili."

„Krucifix, kdyby nebylo novinářů, vyrazil bych tě z Hollywoodu."

„Mě bys vyrazil – mě!"

„Nemám zájem na žádném skandálu."

„Myslím, že by v tom případě bylo lepší, kdybys šel se mnou. Ale nikomu nic neříkej."

„Kam půjdeme?"

„Znám místo, kde budeme sami."

Ve „žvejkárně" na rohu Páté a La Brea bylo jako vymeteno. Byl tam jen barman a Helena Kagleová, která celá vyplašená seděla u jednoho stolku. Když Gooddorf uviděl Helenu, objevila se v jeho výrazu bolestná výčitka.

„Tohle jsou ale pitomé Vánoce," řekl, „už hodinu mě doma čeká celá rodina. Chci konečně vědět, oč vlastně jde. Tvrdíš, že máš v ruce něco, co jsem kdysi napsal."

Pat vytáhl z kapsy papír a přečetl datum. Prudce zvedl oči od papíru.

„Tohle je jen kopie, tak se nepokoušej mi ji vytrhnout."

Vyznal se v technice obdobných scén. Když dočasně opadla vlna westernů, věnoval mnoho potu zločineckým orgiím.

„Williamu Bronsonovi. Milý Bille, Taylora jsme oddělali my. Měli jsme na něj dupnout dřív. Tak proč nedržet hubu. Tvůj Harry."

Na chvíli se Pat odmlčel. „Tenhle dopis jsi napsal třetího února jednadvacátýho roku."

Nastalo ticho. Gooddorf se obrátil k Heleně Kagleové.

„Ten dopis jsi psala ty? Diktoval jsem ti ho?"

„Ne," hlesla se strachem v hlase Helena. „Psal jsi to sám. Já ho otevřela."

„Rozumím. Jasné. Co ode mne chcete?"

„Spoustu věcí," řekl Pat. A docela se mu líbilo, jak ta dvě slova zazvonila.

„Co přesně?"

Pat začal líčit kariéru, která by odpovídala člověku v devětačtyřiceti letech. Vzrušující kariéru, která úměrně k třem vypitým sklenkám whisky nabývala na kráse a síle. K jednomu požadavku se však vracel znovu a znovu. Chtěl být od zítřka spoluproducentem.

„Proč od zítřka?“ zeptal se Gooddorf. „Nemůže to počkat?“

V Patových očích se najednou objevily slzy, opravdové slzy.

„Jsou Vánoce,“ řekl. „Je to moje vánoční přání. Prožil jsem si přece takovou mizérii. Tak dlouho jsem čekal.“

Gooddorf se najednou zvedl.

„Ne,“ řekl. „Spoluproducenta z tebe neudělám. Nemohu to udělat v zájmu naší společnosti. Raději půjdu před soud.“

Patovi poklesla čelist.

„Co? Ty to neuděláš?“

„Ani zanic. Raději ať mě pověsí.“

Odvrátil se od Pata a s kamenným výrazem v obličeji se vydal ke dveřím.

„Dobrá! Tohle je tvoje poslední příležitost,“ houkl na něho Pat.

K svému překvapení však viděl, jak Helena Kagleová vyskočila od stolku, utíká za Gooddorfem a snaží se ho obejmout.

„Neboj se,“ zanaříkala. „Roztrhám ten dopis, Harry! Byl to jen žert, Harry –“

Hlas se jí náhle zlomil. Uvědomila si, že Gooddorf se zachvívá smíchem.

„Co je ti k smíchu?“ zeptala se a přitom v ní znovu začala růst zloba. „Myslíš, že ten dopis nemám?“

„Ale to víš, že ho máš,“ zamumlal Gooddorf. „Máš ho, ale ten dopis znamená něco jiného, než zač ho pokládáš.“

Vrátil se ke stolu, sedl si a oslovil Pata.

„Víš, co jsem si myslel, že to datum znamená? Napadlo mne, že to je možná den, kdy jsme se s Helenou do sebe zamilovali. Takhle jsem uvažoval. A hlavou mi blesklo, že teď s tím chce dělat virvál. Říkal jsem si, že se zbláznila. Byla přece od té doby dvakrát vdaná, právě tak jako já dvakrát ženatý."

„To nijak nevysvětluje ten dopis," řekl Pat přísně, zároveň však stále více nahlodáván pochybami. „Připouštíš, že jsi zabil Taylora?"

Gooddorf souhlasně přikývl.

„Dodnes si myslím, že vinu na tom měl mnohý z nás," řekl. „Byli jsme divoká horda: Taylor, Bronson, já – prostě polovina těch, co vydělávali velké prachy. Tak se několik z nás dohodlo, že musíme přibrzdit. Celé Spojené státy čekaly, až to někdo odskáče. Snažili jsme se Taylora přimět, aby si taky začal dávat pozor, ale on ničeho nedbal. Místo abychom na něj dupli, nechali jsme ho dál rozmařile žít. A nějaká krysa ho zastřelila. Kdo to udělal, nevím."

Zvedl se ze židle.

„Na tebe si taky měl někdo dupnout, Pate. Tebe ale tehdy všichni brali za dobrýho společníka, a my měli svých starostí dost."

Pat zhluboka povzdychl.

„Na mě si taky dupli," řekl. „Nejednou."

„Ale moc pozdě," řekl Gooddorf a dodal: „Teď máš možná nějaké jiné vánoční přání – a já ti sli-

buju, že ti ho splním. O dnešním odpoledni se nikomu nezmíním."

Když Harry odešel, Pat s Helenou zůstali tiše sedět. Pat vytáhl znovu papír s textem dopisu a pozorně si ho prohlížel.

„Tak proč nedržet hubu?" četl nahlas. „Tohle ale nevysvětlil."

„Proč nedržet hubu…," povzdychla si Helena.

Člověk na obtíž

I

Pat Hobby se vždycky do filmových ateliérů dostal. Pracoval zde víceméně patnáct let – v posledních pěti letech spíš méně –, a většina strážných ho znala. Když měl službu nějaký přísný hlídač a vyžadoval na něm vstupní průkazku, dostal se dovnitř tak, že zatelefonoval bookmakerovi studia Louiovi. Pro Louie bylo studio domovem také hodnou řádku let.

Patovi bylo devětačtyřicet. Byl scenáristou, ale nikdy toho moc nenapsal; dokonce ani nečetl každou původní předlohu, podle níž dělal scénář, protože z nadměrného čtení ho třeštívala hlava. Kde jsou ty zlaté časy němého filmu, kdy člověk dostal do ruky námět, pěknou sekretářku k tomu a každý týden šest až osm hodin se před ní opájel konstruováním filmového příběhu. O gagy se postaral režisér. Když nastala éra zvukového filmu, dával se vždycky dohromady s někým, kdo psal dialogy. S nějakým mladým člověkem, který rád pracoval.

„Málokdo se může pochlubit tak bohatým seznamem filmů jako já," řekl Jackovi Bernersovi. „Stačí mi, abych dostal námět a mohl dělat s někým, kdo zrovna není úplně tupej."

Přilepil se na Jacka před produkčním oddělením, když šel Jack na oběd, a zamířili spolu ke kantýně.

„Přijď s nějakým zajímavým nápadem," řekl Jack

Berners. „Přituhlo. Nemůžeme zaměstnávat někoho bez nápadu."

„Jak máš mít nápady, když tě nikdo neplatí?" zeptal se Pat – a rychle dodal: „V každým případě jeden takovej nápadíček mám; můžu ti o něm při obědě povídat."

Snad by ho mohlo něco při obědě napadnout. Co, o tom měl stejné ponětí jak Kolumbus o skautech. Jack ale s úsměvem řekl:

„Na oběd už mám sjednanou schůzku. Napiš to, Pate, a pošli, jo?"

Cítil, že je krutý. Věděl, že Pat nedokáže nic napsat, ale sám měl se scénáři dost svých vlastních trablů. Právě bylo přepadeno Polsko a vypukla válka. A každý filmový producent požadoval, aby příběhy ze současnosti končily tím, jak hrdina odchází do války. Jack Berners si uvědomoval, že poprvé ve své kariéře producenta se tím také bude muset zabývat.

„Tak to napiš, jo?"

Když Pat neodpovídal, Jack se po něm podíval. V jeho očích uviděl výraz zpráskaného psa – a to mu připomnělo vlastního otce. Jack ještě studoval, když Pat vydělával balíky peněz, měl tři auta a u každé garáže pěknou kočku. Dnes jeho šaty vypadaly, jako by v nich tři roky postával na rohu Hollywoodského bulváru a Vine Street.

„Rozhlédni se kolem a pohovoř si s některým scenáristou," řekl Jack. „Kdyby někoho tvůj nápad zaujal, přiveď mi ho."

„Je mi proti srsti rozdávat nápady, aniž bych za ně dostal hned zaplaceno," poznamenal Pat pesimisticky. „Ti mladí vejtahové jsou schopni ukrást člověku poslední košili."

Došli ke kantýně.

„Hodně štěstí, Pate. V každém případě buďme rádi, že nejsme v Polsku."

„Ty buď rád," zabrumlal si Pat pro sebe. „Tam by ti nadzvedli mandle."

Co teď dělat? Šel nahoru a bloumal po chodbě, kde byly kanceláře scenáristů. Skoro všichni odešli na oběd, a s těmi, které zastihl, se neznal. A neznámých tváří stále přibývalo. Co je mu platné, že má za sebou na třicet filmů a dvacet let v branži, kde pracoval ve filmové propagaci a jako scenárista.

Poslední dveře v chodbě patřily člověku, kterého neměl rád. Chtěl se ale na chvilku někde posadit: zaklepal tedy a otevřel. Scenárista v místnosti nebyl – zato tam seděla velmi hezká, křehká dívka a četla knihu.

„Myslím, že odešel z Hollywoodu," odpověděla na jeho otázku. „Dali mi jeho místnost, ale zapomněli dát na dveře moje jméno."

„Vy jste scenáristka?" zeptal se Pat překvapeně.

„Tak nějak."

„Měla byste je přimět, aby vám udělali zkušební snímky."

„Není třeba, ráda píšu."

„Co to čtete?"

Ukázala mu knihu.

„Dejte si ode mne poradit," řekl. „Dostat z knížky to nejpodstatnější, na to se musí jinak."

„Oj."

„Pohybuju se tady už léta – jmenuju se Pat Hobby –, a vím jak na to. Dejte knihu čtyřem svým přátelům, aby ji přečetli. Ti vám pak řeknou, co jim utkvělo v paměti. To hoďte na papír – a máte film. Jasný?"

Dívka se usmála.

„To je opravdu velmi originální rada, pane Hobby."

„Pat Hobby," řekl. „Můžu tady chvíli počkat? Člověk, za kterým jsem přišel, je na obědě."

Sedl si naproti ní a vzal do ruky fotomagazín.

„Jej, tohle si musím ještě zatrhnout," řekla rychle.

Podíval se na stránku, kterou označila. Ukládali tu do beden obrazy nějaké galerie v Evropě a odváželi je do bezpečí.

„K čemu vám to bude dobré?" zeptal se.

„Napadlo mě, že by bylo docela dramatické, kdyby se kolem toho balení obrazů motal starší člověk. Nějaký starý chudák, který by se snažil dostat práci, a tak by jim pomáhal. Nikdo ho ale k ničemu nepotřebuje – je na obtíž; není ho možno použít ani jako potravu pro děla. Tento svět si žádá silné, mladé lidi. A přitom vyjde najevo, že je to člověk, který ty obrazy před mnoha lety namaloval."

Pat uvažoval.

„Je to dobré, ale nějak mi to nedochází," řekl.

„Nic světoborného, možná kratičká epizoda."

„Máte nějaké dobré filmové nápady? Jsem tady v branži zadobře s kdekým."

„Váže mě smlouva."

„Použijte jiné jméno."

Zazvonil telefon.

„Ano, tady Priscilla Smithová," řekla.

Po chvíli se obrátila k Patovi:

„Prominete mi? Je to osobní záležitost."

Došlo mu to, vyšel ven a kráčel po chodbě. Když narazil na místnost bez štítku se jménem, vešel dovnitř a usnul na gauči.

II

Pozdě odpoledne se vrátil do přijímací kanceláře Jacka Bernerse. Měl námět na příběh o muži, který se setká v kanceláři s dívkou, o níž si myslí, že je stenografka, a nakonec se z ní vyklube scenáristka. Ale jako se stenografkou se s ní zasnoubí a vydají se spolu na cestu do Tichomoří. To byl jen začátek, aspoň něco pro rozhovor s Jackem, říkal si Pat – a představuje si Priscillu Smithovou; oprášil některé staré finty, které už léta neviděl použity.

Docela ho to vzrušilo – na chvíli se cítil docela mladý: přecházel po přijímací místnosti a v duchu si opakoval začátek vstupní sekvence. „Je to situace jako ve filmu *Stalo se jedné noci*, jenomže úplně nová. Vidím Hedy Lamarrovou –"

Oj, věděl, jak hovořit s těmi hochy, pokud se k nim ovšem mohl dostat a měl jim co říct.

„Pan Berners stále ještě není volný?“ zeptal se už popáté.

„Není, pane Hobby. Jsou u něho pan Bill Costello a pan Bach.“

Rychle zauvažoval. Bylo půl šesté. Za starých časů někdy jen tak bez ohlášení vpadl do místnosti a prodal nápad, za který bylo pár tisícovek, protože vešel v pravou chvíli, kdy už byli všichni utahaní, jak si s něčím marně lámali hlavu.

Vyšel ledabyle z místnosti a zamířil k vedlejším dveřím. Věděl, že se tudy dostane přes koupelnu rovnou do kanceláře Jacka Bernerse. Zhluboka se nadechl a vešel dovnitř…

„… Tak tohle je ten nápad,“ uzavřel po pěti minutách. „Je to jen tak nahozený, nic propracovanýho, ale mohli byste mi dát místnost a nějaký děvče k ruce a já bych to mohl za tři dny hodit na papír.“

Berners, Costello a Bach se na sebe ani nepodívali. Berners za všechny tři jemně, ale důrazně řekl:

„To není žádný nápad, Pate. Na tohle tě nemohu zaměstnat.“

„Proč na tom ještě sám nezapracuješ,“ navrhl Bill Costello. „Pak se na to podíváme. Náměty potřebujeme jak sůl – zvlášť o válce.“

„Člověk může líp myslet, když je za to placený,“ řekl Pat.

Nastalo ticho. Costello a Bach s ním kdysi po-

píjeli, hrávali s ním poker, chodili s ním na dostihy. Byli by opravdu rádi, kdyby ho bylo možno zaměstnat.

„Válka, ech," řekl rozmrzele. „Jen válka a válka, bez ohledu na to, kolik filmů má člověk za sebou. Víte, co mě přitom napadá? – Připomíná mi to jednoho známýho malíře, na kterýho se časem zapomnělo.

Je válka a on se stal úplně nepotřebnej; je to prostě člověk na obtíž," a v tom, co říkal, si přihřál představu sebe sama, „ale celou tu dobu odvážejí právě jeho obrazy, protože představují to nejcennější, co je třeba zachránit. A nenechají ho ani pomáhat. Ano, tohle mi to připomíná."

Znovu nastalo na chvíli ticho. „To není špatné," řekl zamyšleně Bach. Obrátil se k ostatním dvěma. „Rozumíte? Jako nápad sám o sobě."

Bill Costello souhlasně přikývl. „To vůbec není špatné. Je mi jasné, kam bychom to mohli píchnout. Na konec čtvrté sekvence. Ze starého Amese prostě uděláme malíře." Začali se bavit o penězích.

„Dám ti na to dva týdny," řekl Berners Patovi. „Po dvě stě padesáti dolarech."

„Jen dvě stě padesát?" namítl Pat. „Řekni sám: bývaly doby, kdy jsi mi dával desetkrát víc!"

„To bylo před deseti lety," upozornil ho Jack. „Je mi líto, ale tohle je to nejlepší, co můžeme dnes udělat."

„Kvůli vám se cítím stejně jako ten starej malíř…"

„Nepřeceňuj se," řekl Jack, vstal a s úsměvem dodal: „Jsi zaměstnán."

Pat rychle vyšel a jeho oči vyzařovaly jistotu. Pět set dolarů – to z něho sejme břímě na celý měsíc, a často bylo možno protáhnout dva týdny na tři, někdy i na čtyři. Opustil studio s pocitem pýchy hlavním vchodem a zastavil se v obchodě pro lahvičku pití, aby si ji odnesl domů.

V sedm hodin bylo všechno ještě lepší. Jestli zítra dostane zálohu, zajede na koníčky do Santa Anity. A dnes večer – dnes večer by se mělo podniknout něco slavnostnějšího. V návalu radosti sešel do přízemní haly, zavolal do studia a požádal o telefonní číslo slečny Priscilly Smithové. Už léta se nesetkal s nikým tak milým…

Byla doma. Do telefonu mluvila dost odměřeně.

„Je mi to strašně líto, ale asi nebudu moci…; ne – až do konce týdne mám nějaké povinnosti."

Zavěsila.

„Kdo to byl?" ozval se z gauče Jack Berners.

„Ale, nějaký člověk, který se dnes zastavil u mne v kanceláři a říkal mi, že nikdy nemám číst knihu, se kterou pracuji," pobaveně odpověděla Priscilla.

„To ti mám věřit?"

„Samozřejmě. Za chvíli si vzpomenu, jak se jmenuje. Nejdřív ti ale chci říct o námětu, který mě napadl dnes ráno: Prohlížela jsem si fotografie v jednom časopise, na nichž právě balili nějaká umělecká díla v londýnské Tate Gallery. Napadlo mě –"

Ohřejte vodu – a ohřejte jí hodně

Pat Hobby seděl v kanceláři u stolu a prohlížel si, co za dopoledne udělal. Vrátil se právě od šéfů. Zaměstnávali ho, aby jim „vylepšoval“ scénáře. Žádnou jinou práci tady teď už nemohl dostat. Na něm bylo, aby rychle upravoval nepovedené filmové sekvence, ale slůvko „rychle“ ho ani neznepokojovalo ani nepodněcovalo. Pat byl v Hollywoodu od své třicítky, teď mu bylo devětačtyřicet. Všechno, co dnes dopoledne udělal – až na několik drobných změn v dialozích, aby je mohl vydávat za své –, všechno, co skutečně vymyslel, byla jednoduchá rozkazovací věta, vyřčená lékařem.

„Ohřejte vodu – a ohřejte jí hodně.“ Věta to byla docela pěkná. Vytanula mu na mysli v plné kráse ve chvíli, kdy dočetl scénář. V dobách němého filmu by ji Pat použil jako výmluvný titulek a s dialogy by si vůbec nelámal hlavu, ale teď potřeboval najít slova, která pronášejí ostatní postavy ve scéně. Nic ho nenapadalo.

„Ohřejte vodu,“ opakoval si. „A ohřejte jí hodně.“ Slovo „ohřejte“ v něm najednou vyvolalo představu kantýny. Myslel na ni s potěšením – a také s patřičnou úctou. Pro starého mazáka, jakým byl Pat, bylo mnohem důležitější, s kým člověk sedí při obědě, než co diktuje někomu do stroje v kanceláři. Tady se nedělá umění, jak říkával často – tady je to fabrika.

„Tady se nedělá umění,“ utrousil Maxovi Leamo-